

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Tiesu sistēma (ES un valstu)>Parastās valstu tiesas

Parastās valstu tiesas

Portugāle

Šajā nodaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Portugālē.

Vispārējās piekritības tiesu organizācija

Papildus Konstitucionālajai tiesai, kuras kompetencē ir juridisku konstitucionāla rakstura jautājumu izskatīšana, Portugālē pastāv šādu kategoriju tiesas:

- Augstākā tiesa un pirmās un otrās instances vispārējās piekritības tiesas;
- Augstākā administratīvā tiesa un citas administratīvās un nodokļu tiesas;
- Revīzijas palāta.

Var pastāvēt arī jūrlietu tiesas, šķīrējtiesas un mirtiesas.

Tiesību aktos ir noteikti gadījumi, kuros iepriekš minētās tiesas atsevišķi vai kopīgi var izveidot tiesību aktos paredzētus sastāvus, kas darbojas kā piekritības tiesa (*Tribunal dos Conflitos* – tiesa, kas izlemj strīdus par piekritību).

Tiesas ar ekskluzīvu kompetenci izskatīt noteiktus noziedzīgu nodarījumu veidus ir aizliegtas, neskarot noteikumus par militārajām tiesām (*tribunais militares*), ko iespējams izveidot kara laikā.

Vispārējās piekritības tiesas

Augstākā tiesa (Supremo Tribunal de Justiça)

Augstākā tiesa ir augstākā iestāde vispārējās piekritības tiesu hierarhijā, neskarot Konstitucionālās tiesas kompetenci. Tajā ir civillietu, krimināllietu un sociālo lietu palātas.

Augstākā tiesa atrodas ir Lisabonā, un tās jurisdikcijā ietilpst visa Portugāles teritorija.

Augstākā tiesa darbojas priekšsēdētāja (prezidējošā tiesneša) vadībā un izskata lietas plēnumā (to veido visu palātu tiesneši), pilnā specializētās palātas sastāvā un atsevišķās palātās.

Augstākā tiesa, izņemot tiesību aktos paredzētus gadījumus, izskata tikai lietu juridiskos aspektus.

Apelācijas tiesas (tribunais da relação)

Apelācijas tiesas parasti ir otrās instances tiesas.

Pašlaik apelācijas tiesas darbojas Lisabonā, Portu, Koimbrā, Evorā un Gimaraišā. Tās vada priekšsēdētājs (prezidējošais tiesnesis), un tās izskata lietas plēnumā vai palātās.

Apelācijas tiesās ir civillietu, krimināllietu un sociālo lietu palātas.

Pirmās instances tiesas (tribunais judicial de primeira instância)

Vispārējās piekritības pirmās instances tiesas parasti ir rajonu tiesas (*tribunais de comarca*).

Šīm tiesām parasti ir jurisdikcija attiecīgā rajona teritorijā, bet var pastāvēt arī tiesas, kuru jurisdikcijā ir viens vai vairāki tiesību aktos noteikti rajoni vai teritorijas.

Rajonu tiesām ir vispārēja kompetence civillietās un krimināllietās, un tās var spriest tiesu arī visās lietās, kuras nav citu tiesu jurisdikcijā.

Pirmajā instancē var darboties tiesas ar specializētu piekritību (tās izskata specializētās lietas, ko nosaka pēc piemērojamā procesa) un specializētās tiesas, kas izskata īpaši noteiktas lietas (neatkarīgi no piemērojamā procesa).

Rajonu tiesas var būt iedalītas palātās ar vispārēju, specializētu vai īpaši noteiktu piekritību vai nodaļās ar īpašu kompetenci, kad tas ir nepieciešams lietu skaita vai sarežģītības dēļ.

Katrā tiesā, palātā vai nodaļā lietas izskata viena vai vairāku tiesnešu sastāvā.

Administratīvās un nodokļu tiesas

Administratīvās un nodokļu tiesas izskata prasības un apelācijas sūdzības par strīdiem, kas izriet no administratīvi tiesiskajām attiecībām vai tiesiskajām attiecībām nodokļu jomā.

Augstākā administratīvā tiesa

Augstākā administratīvā tiesa ir augstākā tiesu iestāde administratīvo un nodokļu tiesu hierarhijā, neskarot Konstitucionālās tiesas kompetenci.

Tā atrodas Lisabonā, un tās jurisdikcijā ietilpst visa Portugāles teritorija.

Augstākajā administratīvajā tiesā ir administratīvo strīdu palāta un nodokļu strīdu palāta. Tās kompetencē pamatā ir izskatīt apelācijas sūdzības par centrālo administratīvo tiesu nolēmumiem.

Augstāko administratīvo tiesu vada tās priekšsēdētājs (prezidējošais tiesnesis), kam palīdz trīs priekšsēdētāja vietnieki.

Atkarībā no prasības priekšmeta šī tiesa lietas izskata plēnumā, pilnā palātas sastāvā vai atsevišķās palātās. Tiesību jautājumus izskata tikai plēnumā vai pilnā palātas sastāvā.

Centrālās administratīvās tiesas

Centrālās administratīvās tiesas parasti ir otrās instances tiesas. Pašlaik pastāv divas centrālās administratīvās tiesas (Ziemeļu un Dienvidu).

To galvenais uzdevums ir izskatīt apelācijas sūdzības par iecirkņu administratīvo tiesu (*tribunais de círculo*) un nodokļu tiesu nolēmumiem.

Katrā centrālajā administratīvajā tiesā ir administratīvo strīdu palāta un nodokļu strīdu palāta.

Centrālās administratīvās tiesas vada to priekšsēdētāji (prezidējošie tiesneši), kam palīdz trīs priekšsēdētāja vietnieki.

Centrālās administratīvās tiesas izskata gan lietu faktiskos apstākļus, gan tiesību jautājumus.

Rajonu administratīvās tiesas un nodokļu tiesas

Šīs tiesas ir pirmās instances tiesas, kuru galvenais uzdevums ir izskatīt strīdus par administratīvi tiesiskiem jautājumiem un nodokļu jautājumiem. Tās var darboties autonomi - rajona administratīvās tiesas un nodokļu tiesas (*tribunal tributário*) statusā - vai kopīgi - administratīvās un nodokļu tiesas (*tribunal administrativo e fiscal*) statusā.

Tās vada priekšsēdētāji, ko uz piecu gadu pilnvaru termiņu amatā ieceļ Nodokļu un administratīvo tiesu augstākā padome (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*).

Parasti šīs tiesas izskata lietas viena tiesneša sastāvā, bet tiesību aktos ir paredzēti noteikti gadījumi, kuros šīs tiesas var izskatīt lietas citos sastāvos.

Mirtiesas (*Julgados de Paz*)

Miertiesas nav vispārējās piekritības tiesas. Tām ir īpaša darbības kārtība, organizācija un patstāvīgs mediācijas dienests. To kompetencē ir izskatīt lietas, kas ir piekritīgas vispārējās piekritības pirmās instances tiesām.

Lapa atjaunināta: 18/11/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.